

961027-2

1. Filosofický přístup k Ježíšovi je nezbytný – ostatně provází celé dějiny křesťanství, ať už si to křesťané uvědomovali a uvědomují nebo nikoliv.
2. Filosofie je zatížena zpředmětňující pojmovostí řeckého typu.
3. Rozpoznání této povážlivé vady je součástí a složkou proměn, k nimž došlo v evropské myšlenkové tradici v důsledku působení hebrejského fermentu.
4. Náprava je ovšem možná jen tak, že evropští myslitelé podniknou závažné experimenty s pojmovostí nového typu, kde pojmy nebudou vázány výhradně na intencionální předměty, nýbrž eventuelně také na intencionální ne-předměty.
5. Takovými ne-předměty jsou pro filosofii naší doby především tzv. subjekty resp. osoby. Každý člověk je především a na prvním místě ne-předmět, i když má nepochybně předmětnou stránku. Nikdo nemůže sám sebe chápat jako předmět (už proto, že nikdy nemůže mít sám sebe „před sebou“).
6. Také svět vcelku nemůže být legitimně myšlen jako předmět, proto nikdy není „před“ námi jako nějaká věc, ale je kolem nás: obklopuje nás, objímá a nese (Jaspers).
7. Pro teology je důležité si uvědomit, že ani Bůh nemůže být myšlen jako předmět (otevřenou otázkou ovšem zůstává, zda smí být myšlen jako subjekt).
8. Zvláštní místo má ovšem otázka, zda smíme Boha myslit jako subjekt. Po mém soudu je předčasné na tuto otázku odpovídat již nyní, protože dosud nebyla náležitě analyzována a vyjasněna.
9. Platí-li námitky Barthovy proti tzv. analogia entis (a já s tím z filosofického hlediska hluboce souhlasím), platí nepochybně tím spíš proti nějaké analogia subjecti (či analogia personae). Zbývá posoudit možnosti tzv. analogia fidei (u termínu bych zůstal, ale v jiném než Barthově pojetí).
10. Nutnost revize filosofických předpokladů a východisek: je třeba si odpovědět na otázku, zda výzva METANOETE platí také pro filosofa jakožto filosofa. A pokud ano, zda to je opravdu tak samozřejmé, že METANOIA filosofa nutně znamená, že se stane teologem.

(Písek, 961027-2.)